

El Punt 10/03/2006

> **Cristòfor Colom, català?: d'«utopia» a «possibilitat»**

"Bilbeny sistematiza en un estudi la seva tesi de la catalanitat del descobridor"

VALÈRIA GAILLARD. Barcelona

Fa vint anys que el filòleg Jordi Bilbeny treballa per demostrar la catalanitat de Colom amb l'oposició del món acadèmic. Ara acaba de presentar *Cristòfor Colom. Príncep de Catalunya* (Proa), en què sistematitza els seus coneixements sobre la figura del descobridor. L'estudi té l'aval del Museu d'Història de Catalunya. El seu director, Jaume Sobrequés, assegura que «la catalanitat de Colom ha deixat de ser una utopia per esdevenir una possibilitat que cal prendre en consideració».

Jordi Bilbeny, ahir al Museu d'Història de Catalunya, durant la presentació del llibre. / oriol duran.

«Estic indignat perquè després de 18 anys d'investigació m'han quedat moltes coses per dir.» Jordi Bilbeny (Arenys de Mar, 1961) presenta un cinquè llibre sobre la figura del descobridor *Cristòfor Colom. Príncep de Catalunya*, un llibre escrit sota un estat de «xoc». «M'he hagut d'enfrontar a una ignorància supina sobre la temàtica i al menyspreu absolut cap a la meva persona.»

Bilbeny, que va començar a investigar la figura de Colom per escriure una novel·la històrica, defensa que l'almirall era un «príncep» i no un «taverner» com la història l'ha pintat. «Ningú posa en dubte els títols que tenia, va ser virrei i fins i tot va tenir més poder que el rei.» El problema, segons l'estudiós, és que «aquest contrapoder s'havia d'aturar», d'aquí el «cop d'estat» que haurien fet contra Colom.

De llaner a príncep

En la versió establerta que Colom era «un llaner genovès, sense carrera política i militar i cap mena d'estudis», Bilbeny ofereix un perfil molt diferent: «Era un príncep de Catalunya amb un germà president de la Generalitat i un altre pertanyent a l'Església, un humanista i escriptor prolífic, un noble amb escut d'armes seguidor de la causa del conestable de Portugal i del Regnat d'Anjou, en tant que reis de Catalunya.»

Entre les proves que «demostren» la catalanitat de Colom hi ha la «firma com a virrei, paraula que no existia a Castella» i un plànol del segle XVI en què l'únic «Palus» que apareix se situa a Catalunya. Per Bilbeny, Colom va anar a les Amèriques –a descobrir-lo no perquè ja «sabia que existia un vell continent»– als 70 anys i va salpar de Pals, al Baix Empordà, i no de Palos de Moguer. També diu que «va haver de morir» a Barcelona, on el van enterrar.

Jaume Sobrequés, director del Museu d'Història de Catalunya, va defensar ahir la qualitat de l'estudi. «Cal desfer alguns tòpics de la història. El món acadèmic hauria de ser a l'avançada de la gosadia però viu massa aferrat al passat.» Sobrequés va criticar l'Institut d'Estudis

Catalans perquè és una entitat que «tot i gaudir de grans subvencions, està ancorada en l'immobilisme».

Carles Camp, president de la Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya (FEHC), que ha subvencionat la investigació, va subratllar que «ningú pot rebatre cap de les proves aportades per Bilbeny amb arguments científics».

El 27 de març la FEHC inaugurarà l'Any Colom per commemorar el 5è centenari de la seva mort i «reivindicar la personalitat del personatge».